

4. Sternberg R. J. Intelligence Applied : Understanding Your Intellectual Skills. San Diego : Harcourt Brace Jovanovich Inc., 1986. 358 p.

5. Черножук Ю. Г. Особливості самоефективності осіб з різним типом емоційності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Психологічні науки.* 2017. № 2 (18). С. 205–209.

Науковий керівник: Черножук Юрій Григорович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та диференціальної психології, Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського.

Nataliia Sydorkina

Master's student of the Department of Practical and Applied Psychology
The state institution «South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky»
Odesa, Ukraine

EXPLORING THE LINK BETWEEN SELF-EFFICACY AND INTELLECTUAL ABILITIES OF THE PERSONALITY

Keywords: self-efficacy, intelligence, person, mind, ability.

Солнцева Елена Анатоліївна

доктор філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки,
завідувач кафедри психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
м. Одеса, Україна

<http://orcid.org/0000-0001-9295-6517>

ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВІДУ ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ОСВІТИ

Ключові слова: психологічний супровід, психологічна підтримка, ментальне здоров'я, освіта.

Українське суспільство переживає складну соціально-політичну ситуацію, що впливає на організацію освітнього процесу. З огляду на існуючу загрозу ментального здоров'я учасників освітнього процесу внаслідок збройної агресії російської федерації та оголошення в Україні воєнного стану, виникла нагальна потреба переосмислення і здійснення системних заходів, спрямованих на збереження і зміцнення ментального здоров'я фахівців у сфері освіти та учасників освітнього процесу.

Проблема психологічного супроводу учасників освітнього процесу під час війни привернула увагу науковців О. Винничука, І. Губеладзе, Л. Карамушки, Т. Куліш, В. Панка, Л. Прохоренко [3], проблематику ментального здоров'я дослідили Н. Бочкор, Є. Дубровська, О. Залеська, Г. Пилягіна, Л. Міхеєва, Т. Костева, Г. Нікіфорова та ін. [4; 5]. Головним

завданням, яке стоїть перед сучасним суспільством та освітою, як зазначають науковці є розвиток культури піклування про ментальне здоров'я, пошук дієвих рішень його збереження, забезпечення підтримки та допомоги, задоволення психосоціальних потреб [2].

Серед проблем надання психологічної підтримки та організації супроводу учасників освітнього процесу під час воєнних конфліктів науковці виділяють питання надзвичайної чутливості сенсорних систем, психосоматики, розладів поведінки у дітей, травматичних подій, медіатравми, спричинені постійним переглядом негативної інформації, залежність від новин та постійну перевірку інформації з різних джерел, почуття тривоги, страху, гніву, відчуття провини [5].

За результатами дослідження Агенції ООН у справах біженців (UNHCR) спостерігаються зміни в поведінці людей, що засвідчує про порушення ментального здоров'я, а саме відчуття панічних нападів – 13%, підвищена напруженість – 28%, немотивована агресія – 21%, відчуття безпорадності та розпачу – 37%, емоційний ступор або відсторонення 16%, підвищений рівень тривожності – 48% [3]. Отже, вищезазначені нагальні суспільні процеси призвели до змін та переформатування як освітньої галузі взагалі так і роботи психологічної служби системи освіти зокрема, змінення вектору спрямування супроводу освітнього процесу.

Пріоритетним завданням діяльності психологічної служби системи освіти є психологічний супровід та підвищення ефективності педагогічного процесу, захист ментального здоров'я та благополуччя усіх його учасників: вихованців, учнів, студентів, педагогічних і науково-педагогічних працівників [1; 6]. Виходячи з цього, поставлені перед психологічною службою завдання вимагають вирішення потреб у проведенні соціально-педагогічної і психологічної просвітницької діяльності, інформуванні усіх учасників освітнього процесу з питань збереження їхнього соціального благополуччя і психічного здоров'я [2].

Тож, за результатами моніторингового дослідження центру практичної психології та соціальної роботи кафедри психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», можемо констатувати, що психологічна служба закладів освіти Одеської області працювала за такими напрямками роботи як надання психологічної допомоги та емоційної підтримки учнів, педагогічних працівників, батьків, родин ВПО та військовослужбовців, здійснювала консультаційну діяльність при гострих емоційних розладах, реактивних станах, посттравматичних стресових розладах, переживання втрати близьких, дезорієнтації тощо. Враховувались важливі аспекти особливостей психолого-педагогічного супроводу в умовах війни, проблем інтеграції та адаптації дітей в умовах

воєнних дій, важливості ефективного планування організації роботи фахівців психологічної служби та педагогічних працівників.

Враховуючи вищезазначене, пріоритетні напрямки та завдання організації психологічного супроводу та підтримки ментального здоров'я фахівців у сфері освіти визначаються відповідно до стратегії розвитку системи освіти України. Великий потенціал освітянської сфери за сучасної складної ситуації в країні має бути спрямовано і вже спрямовується на подолання викликів і проблем, які мають діти і суспільство. Працівники психологічної служби є тими, хто вже відгукнувся на існуючі труднощі.

Список використаних джерел

1. Наказ МОНУ № 509 від 22.05.2018 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>.
2. Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні: лист МОН №1/3737-22 від 29.03.22 р. URL: <https://surl.li/sbscwb>.
3. Захист і підтримка ментального здоров'я українців в умовах воєнного стану: виклики і відповіді: монографія. / НАПН України; за заг. ред. В. Кременя/В. Панок, С. Максименко, М. Слосаревський, Л. Прохоренко, Н. В. Чепелева, Т. Куліш, С. Л. Чуніхіна, І. Г. Губеладзе, І. Ткачук, Н. А. Ярмола. Київ, 2024. 188 с.
4. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: метод. рек. Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В. Залеська та ін. Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2021. 84 с.
5. Міхеєва Л. Психічне здоров'я дітей в умовах війни. *Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір*. Одеса. 2022. С. 143–151. URL: <https://surl.li/wfzkim>.
6. Федько В. Психологічна підтримка здобувачів освіти та організація навчання під час війни. Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми: збірник матеріалів наукових доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 22 квітня 2024 р. Київ, 2022. С. 156–172.

Olena Solntseva

Ph. D. in Education, Pedagogy,

Head of the Department of Psychology, Social Work and Inclusive Education
Odessa Regional Academy of In-Service Education
Odessa, Ukraine

ORGANIZATION OF PSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR MENTAL HEALTH SUPPORT FOR EDUCATIONAL PROFESSIONALS

Keywords: psychological support, psychological support, mental health, education.